

Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS) W CYKLU KSZTAŁCENIA 2015-2018

Jednostka Organizacyjna:	Wydział Wychowania Fizycznego, Zakład Anatomii i Antropologii	Kierunek:	Fizjoterapia
Rodzaj studiów i profil :	Studia pierwszego stopnia, profil praktyczny	Kod przedmiotu:	FISNmo05

Nazwa przedmiotu:	ANTROPOLOGIA
--------------------------	---------------------

Tryb studiów	Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Punkty ECTS	Typ przedmiotu	Język wykładowy
stacjonarne	1	2	wykłady	15	2	obowiązkowy	polski
			ćwiczenia	15			

Nauczyciel(-e) odpowiedzialny(-i) za przedmiot: dr Ewa Rogowska,
e-mail: rewunia@awf.gda.pl

Wymagania wstępne:

WYMAGANIA FORMALNE - Zaliczenie przedmiotu Anatomia na I roku.

ZAŁOŻENIA WSTĘPNE – Znajomość anatomii człowieka ze szczególnym uwzględnieniem budowy szkieletu.

Cele przedmiotu:

C1. Poznanie genetycznych i środowiskowych uwarunkowań procesu ontogenezy, mechanizmu kształtowania się cech fenotypowych w ontogenezie, funkcji i roli układu neuro-hormonalnego, zagadnień homeostazy rozwoju.

C2. Zwrócenie uwagi na modyfikującą rolę czynników środowiskowych w kształtowaniu przebiegu ontogenezy.

C3. Zapoznanie ze sposobami organizacji i przeprowadzania badań antropometrycznych. Nauka korzystania ze sprzętu antropometrycznego. Nauka opracowania ankiety badawczej, zbierania danych badawczych.

C4. Zapoznanie z metodami badawczymi stosowanymi w antropologii (antropometria, antroposkopia, proporcje ciała, ocena budowy ciała) oraz ze sposobami diagnozowania przebiegu rozwoju biologicznego człowieka (rola czynników egzogennych w kształtowaniu cech, modele rozwoju cech, zjawisko trendów sekularnych, kryteria i metody oceny wieku rozwojowego).

Opis efektów kształcenia dla przedmiotu oraz ich powiązanie z efektami kształcenia dla kierunku:		
<i>WIEDZA</i>		
W1	Zna i rozumie podstawy budowy, funkcjonowania i czynności organizmu ludzkiego oraz podstawowe procesy zachodzące w organizmie człowieka w ontogenezie.	(K_W01) (K_W05)
W2	Zna i rozumie kolejne etapy rozwoju ontogenetycznego człowieka, zmiany jakie zachodzą w ich trakcie w organizmie człowieka i ich związek z warunkami panującymi w otaczającym środowisku.	(K_W03) (K_W05)
W3	Zna i rozumie miejsca człowieka w przyrodzie jako istoty biologicznej i społecznej oraz znaczenie i wpływ czynników środowiskowych i społeczno-ekonomicznych jako modyfikatorów poziomu rozwoju w różnych okresach życia człowieka.	(K_W02)
W4	Zna podstawowe metody i techniki pomiarowe do oceny rozwoju fizycznego.	(K_W02)
<i>UMIEJĘTNOŚCI</i>		
U1	Potrafi lokalizować oraz opisywać położenie punktów antropometrycznych niezbędnych do wykonania pomiarów poszczególnych cech somatycznych. Potrafi prawidłowo korzystać ze sprzętu antropometrycznego.	(K_U02)
U2	Potrafi zaplanować badania antropometryczne w terenie, dobrać odpowiedni do badań sprzęt antropometryczny, wybrać grupę badawczą, zaprojektować ankietę badawczą.	(K_U02) (K_U09) (K_U12)
U3	Potrafi prawidłowo wykorzystać podstawowe metody i techniki pomiarowe do oceny rozwoju fizycznego.	(K_U12) (K_U13)
U4	Potrafi przeprowadzić podstawową analizę materiału badawczego wykorzystując metody oceny poziomu rozwoju biologicznego.	(K_U11) (K_U12)
<i>KOMPETENCJE</i>		
K1	Posiada kompetencje do samodzielnego i zespołowego angażowania się w realizację stawianych przed nim celów i zadań, projektuje i wykonuje działania edukacyjne w różnych środowiskach społecznych.	(K_K02) (K_K08)
K2	Posiada kompetencje do prawidłowego nawiązywania relacji społecznych.	(K_K06)
K3	Umiejętnie komunikuje się przy użyciu różnych technik, zarówno z osobami będącymi podmiotami działalności pedagogicznej, jak i z innymi osobami współdziałającymi w procesie dydaktycznym.	(K_K06) (K_K10)

Kryteria i metody oceny osiągniętych efektów kształcenia:

Aby uzyskać zaliczenie przedmiotu na ocenę dostateczną student musi osiągnąć wszystkie wymienione w programie efekty kształcenia.

Zaliczenie ćwiczeń obejmuje:

- a) kolokwium praktyczne z umiejętności wykonywania pomiarów antropometrycznych (20% oceny całkowitej),
- b) kolokwium pisemne ze znajomości metod analizy danych i metod oceny poziomu rozwoju fizycznego (30% oceny całkowitej). Zaliczenie kolokwium wymaga udzielenia minimum 60% poprawnych odpowiedzi. Kolokwium pisemne z tematyki wykładowej (ocena pozytywna wymaga udzielenia min. 60% poprawnych odpowiedzi) - 50% oceny całkowitej.

Aby uzyskać zaliczenie przedmiotu na ocenę dostateczną student musi osiągnąć wszystkie wymienione przedmiotowe efekty kształcenia.

Metody i formy realizacji przedmiotu:

Przedmiot jest realizowany w formie ćwiczeń i wykładów.

Ćwiczenia mają charakter praktyczny: po zapoznaniu z konstrukcją i użyciem przyrządów antropometrycznych oraz zapoznaniu z lokalizacją punktów antropometrycznych studenci pracując w zespołach przeprowadzają cykl pomiarów antropometrycznych. Uzyskane dane są następnie przetwarzane w poznawanych metodach analizy danych.

Wykład - prezentacja multimedialna (40% wykładów – 6 godzin – realizowanych jest w formie kształcenia on-line).

Treści kształcenia:**Wykłady: Genetyczne i środowiskowe uwarunkowania rozwoju biologicznego człowieka.**

- genetyczne i środowiskowe uwarunkowania procesu ontogenezy, mechanizm kształtowania się cech fenotypowych w ontogenezie (rozwój i jego składowe, czynniki rozwoju, kinetyka i dynamika zjawisk rozwojowych, charakterystyka okresów ontogenetycznych człowieka, mechanizm i przejawy trendów sekularnych);
- dymorfizm płciowy (podstawy genetyczne dymorfizmu, cechy dymorficzne i różnice dymorficzne);
- podstawy nauki o dziedziczności (cecha ilościowa i jakościowa);
- relacje osobnik - populacja – środowisko (norma reakcji osobnika i norma adaptacyjna populacji, norma i normalność);
- zagadnienia samoregulacji procesu ontogenezy (homeostaza rozwojowa, koncepcja plastyczności i kanalizacji rozwoju, regulacja neuro-hormonalna rozwoju);
- szczególna rola wychowania fizycznego i sportu oraz jego wpływ na kształtowanie się cech biologicznych osobnika w ontogenezie.

Ćwiczenia: Antropometria

Punkty antropometryczne – opis położenia, nauka lokalizacji, wykorzystanie w pomiarach konkretnych cech.

Płaszczyzny i linie ciała.

Postawa antropometryczna.

Instrumentarium antropometryczne.

Konstrukcja ankiety badawczej.

Organizacja pomiarów antropometrycznych.

Pomiary antropometryczne – praca w zespołach.

Analiza danych - zapoznanie z podstawowymi metodami oceny wyników badań:

- proporcje ciała, wskaźniki proporcji.
- ocena składu ciała: metoda densytometryczna, metoda antropometryczna, wskaźniki BMI i WHR.
- ocena osobnika na tle populacji – metoda wskaźników przyrodniczych Perkala.
- typologie somatyczne – ocena typu budowy ciała za pomocą metody Wankego.
- ocena poziomu rozwoju: kryteria oceny, wiek kalendarzowy a wiek rozwojowy, metoda siatek centylowych, metoda graficzna, somatogram, Rola wskaźnika W_{SDB} w ocenie rozwoju.

Forma zaliczenia:

Ćwiczenia - zaliczenie z oceną

Wykłady - zaliczenie z oceną

Literatura:

Podstawowa:

1. Iwanek B. Rogowska E., Antropologia. Materiały do ćwiczeń, Gdańsk: Wydawnictwo AWFIS, 2002.
2. Łaska-Mierzejewska T., Zeszyt do ćwiczeń z antropologii, AWF, Warszawa, 1989.
3. Malinowski A., W. Bożiłow, Podstawy antropometrii, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa-Łódź, 1997.
4. Malinowski A., Strzałko J., Antropologia, Warszawa-Poznań, PWN, 1989.

Uzupełniająca:

1. Łaska-Mierzejewska T., Antropologia w sporcie i wychowaniu fizycznym, Centralny Ośrodek Sportu, Warszawa, 1999.
2. Malinowski A., Norma biologiczna a rozwój somatyczny człowieka, Warszawa, IWZZ, 1987.
3. Wolański N., Czynniki rozwoju biologicznego człowieka, PWN, Warszawa, 1981.

Bilans punktów ECTS (1 pkt ECTS – 25-30 godz. pracy studenta):

<i>Aktywność</i>	<i>Obciążenie studenta</i>
Udział w wykładach	9 godz.
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	20 godz.
Udział w ćwiczeniach	15 godz.
Przygotowanie się do ćwiczeń	15 godz.
Konsultacje	3 godz.
Całkowite obciążenie pracą studenta	62 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Autor programu: dr Ewa Rogowska